

4. Селезень П.О. Обмеження надання договірних переваг в міжнародних податкових договорах України // Форум права. – 2010. – № 3. – С. 396-403.

5. Щодо міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування: лист Державної податкової служби України № 811/7/12-1017 від 12.01.2012 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу:

http://www.kyivsta.gov.ua/nerezident/nerezident_zvlnennya.htm

ПРАВА НА ПРИРОДНІ РЕСУРСИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Устименко Тетяна Петрівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права і процесу НАВС

Стаття 13 Конституції України проголошує, що природні ресурси (земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси) в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Кожний громадянин має право користуватися природними об'єктами права власності народу відповідно до закону. Разом з тим спостерігається певна неузгодженість даного конституційного положення з нормами діючого екологічного законодавства (земельного, водного, лісового, атмосферно-повітряного, гірничого тощо). А саме:

1. Водний кодекс (ВК) України у ст. 6, як і Конституція нашої держави, зазначає, що води (водні об'єкти) є виключно власністю народу України і надаються тільки у користування. Народ України здійснює право власності на води (водні об'єкти) через Верховну Раду України, Верховну Раду АРК і місцеві Ради.

Натомість Земельний кодекс (ЗК) України у ст. 79 вказує, що право власності на земельну ділянку, у тому числі і приватної, поширюється в її межах на поверхневий (грунтовий) шар, а також на водні об'єкти, ліси і багаторічні насадження, які на ній знаходяться. Цим же Кодексом (ст. 59) передбачено, що громадянам та юридичним особам за рішенням органів виконавчої влади та місцевого самоврядування можуть безоплатно передаватися у власність замкнені природні водойми (загальною площею до 3 га). Власники на своїх земельних ділянках можуть у встановленому порядку створювати рибогосподарські, протиерозійні та інші штучні водойми.

Аналізуючи вищевикладене, виникає необхідність узгодження норм законодавства і їх вдосконалення заради того, щоб саме норми Конституції і ВК України як спеціального закону, що регулює водні відносини, користувалися пріоритетом у застосуванні їх на практиці.

2. Лісовий кодекс (ЛК) України у ст. 7 (ч.1) на закріплення конституційного положення зазначає, що ліси, які знаходяться в межах території України, є об'єктами права власності Українського народу.

Разом з тим в цій же статті (ч. 3) закріплена можливість перебування лісів у державній, комунальній та приватній власності. Стаття 10 ЛК повторно наголошує на можливості перебування лісів у приватній власності громадян та юридичних осіб України. А в статті 12 ЛК закріплено, що громадяни та юридичні особи України можуть безоплатно або за плату набувати у власність у складі угідь селянських, фермерських та інших господарств замкнені земельні лісові ділянки загальною площею до 5 гектарів. Ця площа може бути збільшена в разі успадкування лісів згідно із законом. Створені громадянами та юридичними особами ліси набутих у власність у встановленому порядку земельних ділянках деградованих і малопродуктивних угідь можуть перебувати у власності цих осіб без обмеження їх площі.

3. Важливим елементом довкілля є атмосферне повітря. Конституція України проголошує право власності Українського народу на атмосферне повітря, а також право на користування ним. У такому формулюванні ця норма Основного Закону містить чимало застережень. Оскільки атмосферне повітря перебуває в постійній циркуляції та перебуває на території інших держав, воно не може бути національним надбанням. Його неможливо індивідуалізувати, неможливо закріпити за певним користувачем. Отже, реалізувати право володіння і право розпорядження атмосферним повітрям, хіба що вилучивши окремі його компоненти з природного середовища для використання, неможливо.

На відміну від багатьох законодавчих актів, якими регулюється використання природних ресурсів, Закон України “Про охорону атмосферного повітря” не містить спеціального розділу, який би визначав правила його використання, а це в свою чергу негативно позначається на його правовій охороні. Відсутність у законі положень, які б регулювали порядок використання атмосферного повітря, очевидно зумовлена передусім специфікою цього природного об’єкта. Але загалом така ситуація не є прийнятною і потребує активізації в напрямку вдосконалення діючого законодавства.

Слід також відмітити, що Закон України “Про охорону атмосферного повітря” визначає атмосферне повітря як життєво важливий компонент навколишнього природного середовища, що являє собою природну суміш газів, які перебувають поза межами жилих, виробничих та інших приміщень. Разом з тим ЗК України (ч.3 ст. 79) закріплено, що право власності на земельну ділянку розповсюджується на простір, що знаходиться над та під поверхнею ділянки на висоту і на глибину, необхідні для зведення житлових, виробничих та інших будівель і споруд. Із цього можна зробити по-перше висновок, що атмосферне повітря, що знаходиться в межах зазначеного простору над поверхнею земельної ділянки належить власнику цієї земельної ділянки. А по-друге, визначає існування права власності на надра в Україні.

Список використаних джерел:

1. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. // ВВР України. – 1995р. – № 24. – Ст. 189.
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. // ВВР України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.
3. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 р. в редакції Закону від 08.02.2006 р. // ВВР України. – 2006. №21. Ст. 170.
4. Про надра: Кодекс України від 27.07.1994 р. № 132/94 // Відомості Верховної Ради (ВВР) України. - 1994 р., № 36, стаття 340.
5. Закон України “Про охорону атмосферного повітря” від 16 жовтня 1992 р. в редакції Закону від 21.06.2001 р. № 2556-III // ВВР України. – 2001 р., № 48, Ст. 252.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ПРАЦЮ ОСІБ, СТАРШИХ 45-ТИ РОКІВ, З БОКУ РОБОТОДАВЦІВ

Крижанівська Ірина Василівна, викладач кафедри господарсько-правових дисциплін НАВС

Життя у 40 не закінчується, а лише починається, оптимістично стверджують психологи та деякі люди, котрі переступили цей віковий бар’єр. Проте насправді іноді саме після 40-45 не так вже й легко почати усе «з нуля», а особливо знайти нову роботу. Навіть, якщо у вас за плечима чималий багаж досвіду. З цією проблемою стикається більшість українських міст.

Право на працю мають всі громадяни України. Але далеко не кожна особа, старша за 40-45 років, взмозі реалізувати дане їй право. Зазвичай, сприянням у працевлаштуванні до служби зайнятості мають право звертатись усі громадяни, зокрема й люди передпенсійного віку, які